

Sygn. akt III CSK 28/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa A. W. i W. W.
przeciwko E. O. , Z. W. i J. M.
o uzgodnienie treści księgi wieczystej ,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 czerwca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda A. W.
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 7 października 2015 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda A. W. na rzecz pozwanej E. O. kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 976/14, nie publ.).

Zdaniem skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytanie, czy w postępowaniu o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, przewidzianym w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (jedn. tekst:

Dz. U. z 2017 r., poz. 1007 – dalej: „u.k.w.h.”), ma zastosowanie art. 192 pkt 3 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono - uwzględniając cechy instytucji, o której mowa w art. 192 pkt 3 k.p.c., wykazującej silny związek z uregulowaniem zawartym w art. 788 § 1 k.p.c. - że przepis ten nie ma zastosowania w postępowaniu, przewidzianym w art. 10 ust. 1 u.k.w.h. Wskazano, że art. 192 pkt 3 k.p.c. może mieć zastosowanie do tego rodzaju postępowań, których przedmiotem jest rzecz bądź prawo albo inaczej uprawnienie bądź obowiązek związany z rzeczą bądź prawem, objęte następstwem prawnym pomiędzy dotychczasową stroną postępowania a osobą trzecią. Nie sposób jednak przyjąć, że przedmiotem postępowania wytaczanego na podstawie art. 10 ust. 1 u.k.w.h. była jedynie rzecz lub prawo, o których mowa w art. 192 pkt 3 k.p.c., względnie związane z rzeczą bądź prawem uprawnienie bądź obowiązek. Specyficzny przedmiot postępowania zainicjowanego powództwem o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym powoduje, że wyrok wydany w tej sprawie nie korzysta z rozszerzonej podmiotowo powagi rzeczy osądzonej, nie nadaje się do egzekucji, nie stanowi tytułu egzekucyjnego i nie może mieć do niego zastosowania art. 788 § 1 k.p.c. Podkreślono, że przeciwko zastosowaniu art. 192 pkt 3 k.p.c. w sprawach o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym przemawia także przyjęta w tego rodzaju sprawach zasada aktualności rozstrzygnięcia na chwilę wydania orzeczenia, polegająca na konieczności doprowadzenia treści księgi wieczystej do aktualnego w dacie orzekania jej stanu prawnego oraz związana z tym zasada współuczestnictwa koniecznego po stronie czynnej bądź biernej, skutkująca koniecznością oddalenia powództwa z powodu braku pełnej legitymacji procesowej łącznej, jeżeli w postępowaniu nie brały udziału w charakterze powodów lub pozwanych wszystkie osoby wpisane w dziale II księgi wieczystej oraz osoby, których uprawnienia z tytułu własności nie zostały - bez względu na przyczynę - dotychczas ujawnione (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2013 r., V CSK 347/12, nie publ. i z dnia 19 października 2016 r., V CSK 105/16, nie publ.). Stanowisko to koresponduje z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, iż powództwo o usunięcie niezgodności między stanem prawnym

nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym może wytoczyć tylko osoba uprawniona do złożenia wniosku o dokonanie wpisu w księdze wieczystej (por. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2006 r., III CZP 106/05, OSNC 2006, nr 10, poz. 160 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2016 r., I CSK 783/15, nie publ.). Natomiast sporne w orzecznictwie jest czy art. 192 pkt 3 k.p.c. znajduje zastosowanie w postępowaniu wieczystoksięgowym (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2004 r., II CSK 532/08, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2008 r., III CZP 17/18, OSNC 2009, nr 6, poz. 82, z dnia 12 czerwca 2008 r., III CSK 54/08, nie publ., z dnia 13 marca 2009 r., II CSK 532/08, nie publ.). Analizowanie tego problemu jest jednak bezprzedmiotowe, sprawa, w której wpłynęła skarga nie toczyła się bowiem w postępowaniu wieczystoksięgowym. Skoro zagadnienie mające stanowić podstawę przyjęcia skargi do rozpoznania zostało wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a wniosek nie zawiera argumentów uzasadniających odstępnie od tego poglądu, zaistnienie przesłanki uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie zostało przez skarżącego przekonująco wykazane.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 5 pkt 8 i § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015, poz. 1800) w związku z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2016 r., poz. 1668).